



Kronik: Mystiske julebrande i Moirans-en-Montagne

Hedlund, Frank Huess

Published in:
Ingenioeren

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Hedlund, F. H. (2014). Kronik: Mystiske julebrande i Moirans-en-Montagne. *Ingenioeren*.
<http://ing.dk/artikel/kronik-mystiske-julebrande-i-moirans-en-montagne-173081>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

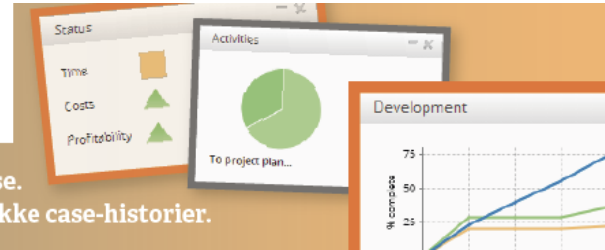
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Ingeniøren Insight

PROJEKTVÆRKTØJER

Ingeniørens e-magasin om it-systemer til projektledelse.

Læs om de nyeste tendenser på området gennem en række case-historier.



Kronik: Mystiske julebrande i Moirans-en-Montagne



Idyllisk ser der ud i bjergbyen Moirans-en-Montagne, men i midten af 1990'erne satte en række uforklarlige brande sindene i bevægelse.

Af Frank Huess Hedlund 24. dec 2014 kl. 10:00

Indbyggerne i Moirans-en-Montagne, en mindre by med lidt over 2000 indbyggere i den østlige del af Frankrig, blev i sidste halvdel af halvfemserne opskræmt af en række uforklarlige, og, viste det sig senere, påsatte brande.

Begivenhederne giver et tankevækkende perspektiv på hvordan sociale processer og usikre oplysninger om dårligt forståede risici kan være selvforstærkende, mobilisere latent frygt i befolkningen, for til sidst at gå helt i selvsving.

I nogle få måneder hen over julen, sker der den ene mystiske brand efter den anden. Erfarne brandfolk fra det frivillige korps undres over brandenes usædvanlige karakter. De opstår spontant, der kan være tyk hvid stikkende røg, men ingen flammer, og der kan være brand i højst usædvanlige genstande: en sæk cement, et fjernsyn der ikke er tilsluttet, og flammene kan tilsyneladende ikke slukkes med vand. Indbyggerne er bekymrede. Brandkorpset sættes i alarmberedskab, så de kan rykke ud med få minutters varsel. Brandvagter patruljerer. Borgmesteren går ind i sagen. Så sker det alle har frygtet. Kort efter jul kræver en brand de første dødsopfre.

Mikrobølger

En kvinde brænder inde og en erfaren brandmand omkommer i forsøget på at redde hende. Det hele er højst besynderligt. Brandmanden har store brandsår på kroppen, som om han har været i en ovn, mens hans tøj er utroligt nok uskadt af ilden. Omvendt rapporterer hans kolleger, der deltog i slukningen, om mærkelige skader på deres tøj: jakker krymper og hjelme af det ekstremt hårdføre materiale

kevlar smelter. Flammerne har et mærkeligt orange skær, de springer fra væg til loft. Dørhåndtag af messing smelter sammen, så temperaturen har været ekstremt høj, over 1.300°C, og i et tilstødende ellers uskadt rum er pudset på væggene af uforklarlige årsager fuldstændig ødelagt.

Den første mistanke falder på et elektrisk fænomen. Et halvt år tidligere var der blevet lagt et 20kV højspændingskabel i gaden, kun små tyve meter fra brandstedet. Borgere oplyser, at deres elmålere opfører sig mærkeligt, der er høje kliklyde og et voldsomt elforbrug. Borgmesteren tilkalder Électricité de France for at løse problemet med kablet. Der nedsættes en krisestyingsgruppe på rådhuset. Alle muligheder undersøges.

Kraftige elektriske mikrobølger kommer under mistanke. Moirans-en-Montagne er centrum for Frankrigs legetøjsindustri, og mange virksomheder anvender mikrobølger til at smelte plasticdelene sammen. En kraftig mikrobølgekilde kan forklare brandmandens varmesår på kroppen, og at hans høj var uskadt. Mikrobølgerne kan også forklare de sammensmeltede dørhåndtag, og at jernarmering i vægge bryder i brand, ligesom alle ved, at der springer gnister fra alufolie i en mikrobølgeovn.

Præsten insisterer: eksorcist ikke tilkaldt

Ekspert i mikrobølger fra det regionale institut for industriel forskning samt fra et teknisk institut i Lyon tilkaldes. Électricité de France finder ingen fejl på højspændingskablet, men for en sikkerheds skyld, og for at berolige de utrygge borgere, tages kablet ud af drift, og der opstilles en dieseldrevet el-generator. Der opstilles også måleinstrumenter på steder, hvor bekymrede borgere har bemærket at elmålere har klikket mystisk, og hvor nedløbsrør på uforklarligvis har rystet kraftigt.

Rygterne svirrer. Byens præst melder tidligt ud, at der bliver nødt til at være en naturlig forklaring. Adspurgt afviser præsten kategorisk, at der er tilkaldt en eksorcist. Historien får nu de regionale mediers interesse. Der tilkaldes eksperter i radioaktivitet for at få undersøgt, om det kan være en forklaring. Krisestyingsstaben på rådhuset oversvømmes med henvendelser om okkulte fænomener.

Genfærd fra trediveårskrigen

De nye detaljerede målinger afslører, at der faktisk er fejl på en transformator i byen, den har også længe lydt mærkeligt. Måske kan brandene skyldes indtrængen af sumpgas. En fysiker nær pensionsalderen fra Centre National de la Recherche Scientifique kommer til byen på eget initiativ og opstiller antenner og andre instrumenter. Han har længe arbejdet på en teori om, at elektriske strømme dybt i jordskorpen kan danne ioniseret brint, som via forkastningszoner dannet af seismisk aktivitet kan nå overfladen. Når brintgasserne møder ilt, vil de spontant vil danne intense flammer, netop som observeret.

Mystikken tiltrækker eksperter i paranormale fænomener fra andre dele af Frankrig og fra Schweiz. De kommer alle sammen: healere, clairvoyante, åndemanere, tungetalere, shamaner, håndspålæggere og auralæsere og karmaekspert. Nu har de landsdækkende medier også fat i historien. Der er mange gode forklaringer på mystikken. Brandene kan være hævn fra en gruppe modstandsfolk, der ved et slemt forræderi blev angivet til tyskerne og henrettet i byen under Anden Verdenskrig. Måske er det den nyligt afdøde lokale healer, der er på spil. Det kan også være et genfærd fra trediveårskrigen i 1600-tallet, hvilket forklarer nogle mystiske kradsemærker i ansigterne på de to brandofre.

Borgmesteren holder flere pressekonferencer. Han insisterer stædigt, at der må være tale om et naturligt fænomen. Her i byen tror vi kun på julemanden, fordi vi har en stor legetøjsindustri, siger han. Udenfor på gaden forklarer den ældre fysiker, som medierne nu omtaler som professor, ivrigt sin teori om opstigende seismisk frigivet ioniseret hydrogen til alle, der vil lytte, og han har plancher og tegninger som sammen med hans antenner og andre instrumenter støtter teorien.

Send en hest ind

Nogle dage senere vågner en ældre kvinde ved lyden af skud. Chokeret beretter hun, at gulvfliserne i hendes køkken er flækkede og har rejst sig 5 cm over gulvet. Medierne interviewer seismologer, som ikke kan afvise, at det skyldes seismisk aktivitet i undergrunden. Der bliver tilkaldt eksperter fra et fysikinstitut i Strasbourg.



Frank Huess Hedlund er civilingeniør, ph.d., MBA, arbejder i Cowis risikoanalysegruppe, ekstern lekt i risikomanagement, DTU

For at skabe mening i dette skræmmende virvar af informationer tyr man til gode gamle råd. Chefen for byens elektricitetsforsyning fortæller, at man i gamle dage ved mistanke om elektriske problemer sendte en hest ind i området. Med sine instinkter og sko af jern kan dyret mærke, om der er noget galt.

Begivenhederne fik en brat afslutning, da politiet arresterede en pyroman, som hurtigt tilstod. "Professoren" blev bedt om at pakke sine antenner sammen og skrubbe af. Medierne rejste også, og roen lagde sig atter over den hårdt prøvede by. Politiet havde længe haft tre mistænkte pyromaner under observation, men efterforskningen havde været vanskelig, fordi der ikke var tekniske spor efter brandstartere på gerningsstederne.

Det er svært at tro, at noget tilsvarende ikke vil kunne ske i Danmark. Vi mangler viden om disse selvsvingsprocesser, og hvordan de bedst styres. Særligt er mediernes rolle problematisk. Må vi tænke på julemanden i Moirans-en-Montagne, næste gang lavinen begynder at rulle.